

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/0719 van 1 maart 2016
in de zaak 1213/0020/SA/5/0016

In zake: de bvba **Firma HAELS**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Wannes THYSSEN
kantoor houdende te 9000 Gent, Kasteellaan 141
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partij

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
departement RWO, afdeling Limburg

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Lieve DEHAESE
kantoor houdende te 3500 Hasselt, Luikersteenweg 187
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomende
partij:*

de **stad BREE**, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en
schepenen, met kantoor te 3960 Bree, Vrijthof 10, waar woonplaats wordt
gekozen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Theo ICKMANS en Erik NEUTS
kantoor houdende te 3960 Bree, Witte Torenwal 17.1.1

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 10 september 2012, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en tot de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Limburg, van 24 juli 2012, waarbij aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor wegenis- en rioleringswerken.

De bestreden beslissing heeft betrekking op de percelen gelegen te 3960 Bree, Grensstraat, Maaseikerbaan, Opitterkiezel, Panhovenstraat en Rode Kruislaan en met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie B en C. De bestreden beslissing heeft eveneens betrekking op percelen gelegen te 3680 Maaseik, Ziepstraat en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie A, D en E.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

Het arrest van 5 december 2012 met nummer S/2012/0247 waarbij de vordering tot schorsing werd verworpen, is aan de verzoekende partij betekend met een aangetekende brief van 17 december 2012.

De verzoekende partij heeft met een aangetekende brief van 28 december 2012, overeenkomstig artikel 4.8.19, tweede lid VCRO, tijdig een verzoek tot voortzetting ingediend.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft het originele administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomenende partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De behandeling van de vordering, die initieel toegewezen is aan de derde kamer, is op 5 december 2012 toegewezen aan de eerste kamer.

De procespartijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 17 september 2013, waarop de vordering tot vernietiging uitgesteld tot op de zitting van 25 maart 2014, waarna de zaak nogmaals is uitgesteld tot op de openbare terechtzitting van 1 juli 2014 en uiteindelijk op de openbare terechtzitting van 16 december 2014 is behandeld en in beraad werd genomen.

Bij beschikking van 25 januari 2016 heeft de voorzitter van de Raad voor Vergunningsbetwistingen het beroep vervolgens toegewezen aan de vijfde kamer.

Bij tussenarrest van 26 januari 2016 heeft de voorzitter van de vijfde kamer de debatten heropend teneinde de behandeling van het beroep *ab initio* te hernemen voor een anders samengestelde zetel.

De partijen zijn opgeroepen om opnieuw te verschijnen op de openbare terechtzitting van de vijfde kamer van 16 februari 2016.

Kamervoorzitter Pieter Jan VERVOORT heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wannes THYSSEN die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Gauthier BAUDTS die loco advocaat Lieve DEHAESE verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

De tussenkomenende partij, hoewel behoorlijk opgeroepen, is niet ter zitting verschenen. Gelet op artikel 4.8.24 VCRO verhindert de afwezigheid van partijen de geldigheid van de zitting, en dus van de behandeling van de zaak, echter niet.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

De uitdrukkelijke verwijzingen in deze beschikking naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

De stad BREE, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen, verzoekt met een aangetekende brief van 19 oktober 2012 in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de derde kamer heeft met een beschikking van 5 november 2012 geoordeeld dat het verzoek kan worden ingewilligd.

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingediend. Er worden geen excepties opgeworpen.

IV. FEITEN

Op 12 september 2011 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de tussenkomende partij bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“wegenis- en rioleringswerken: - Bouwen van de RWA-riolering + bufferbekken/-grachten, - Bouwen van de DWA-riolering, - Aanleggen van wegenis (plein, fietspaden, trottoirs, parkeerplaatsen, boomroosters, rijweg, ...), - Aanplanten van groen (bomen en struiken).”*.

De percelen zijn, volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 22 maart 1978 vastgesteld gewestplan ‘Neerpelt - Bree’, gelegen in waterwinningsgebied, reservatiegebied, woongebied met landelijk karakter, woonuitbreidingsgebied, agrarisch gebied en industriegebied.

De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch in een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

Tijdens het openbaar onderzoek in de stad Bree, georganiseerd van 11 oktober tot en met 9 november 2011, dient de zaakvoerder van de verzoekende partij één van de vier bezwaarschriften in.

Tijdens het openbaar onderzoek in de stad Maaseik, georganiseerd van 11 oktober tot en met 10 november 2011, worden geen bezwaarschriften ingediend.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, adviseert gunstig op 28 september 2011.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed adviseert gunstig op 14 oktober 2011.

Het Agentschap Wegen en Verkeer adviseert gunstig op 17 oktober 2011.

De nv De Scheepvaart adviseert voorwaardelijk gunstig op 20 oktober 2011.

De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening adviseert gunstig op 26 oktober 2011.

De dienst Water en Domeinen van de provincie Limburg adviseert voorwaardelijk gunstig op 27 oktober 2011.

De Vlaamse Milieumaatschappij adviseert gunstig op 11 november 2011.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Maaseik adviseert gunstig op 28 november 2011.

Het college van burgemeester en schepenen van de tussenkomen partij adviseert gunstig op 4 juni 2012.

De verwerende partij beslist op 24 juli 2012 als volgt een stedenbouwkundige vergunning te verlenen:

“ ...

Stedenbouwkundige basisgegevens uit de plannen van aanleg / ruimtelijke uitvoeringsplannen

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

...

Overeenstemming met dit plan

De aanvraag is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften voor wat betreft de ligging in woongebied, het woongebied met landelijk karakter en het industriegebied.

De aanvraag strijdt met het geldend voorschrift voor wat betreft de ligging in agrarisch gebied en het woonuitbreidingsgebied. Een afwijkingsbepaling kan worden toegepast.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

Artikel 4.4.7. §2. *In een vergunning voor kleine handelingen van algemeen belang, of voor lijninfrastructuur- en nutswerken die een gemeentelijk karakter hebben of kleine wijziging inhouden, mag steeds worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften, voor zover de betrokken handelingen de algemene bestemming en het architectonische en landschappelijke karakter van het gebied niet kennelijk in het gedrang brengen.*

De Vlaamse regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang als klein worden beschouwd, en welke lijninfrastructuur- en nutswerken een gemeentelijk karakter hebben of een kleine wijziging inhouden.

Deze paragraaf verleent nimmer vrijstelling van de toepassing van de bepalingen inzake de milieueffectenrapportage over projecten, opgenomen in hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Artikel 3 §1, 1° van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2007 tot wijziging van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang stelt dat “de aanleg van fiets- en wandelpaden en de herinrichtingen en aanpassingen van de bestaande lokale wegen, en dit enkel ter bevordering van de verkeersleefbaarheid en/of –veiligheid” als kleine handelingen van algemeen belang worden beschouwd. Artikel 3 §1, 8° van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2007 tot wijziging van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang stelt dat “openbare leidingen voor het verzamelen en vervoeren van afvalwater met inbegrip van bijhorende kleinschalige infrastructuur” als kleine handelingen van algemeen belang worden beschouwd.

De aanvraag omvat de aanleg van vrij liggende fietspaden langs de gewestweg N721 (fase III) en staan volledig in functie van de bevordering van de verkeersveiligheid en de – leefbaarheid. Tegelijk wordt een gescheiden rioleringsstelsel gerealiseerd ter vervanging van het bestaande gemengde stelsel. De uitzonderingsbepaling kan bijgevolg worden toegepast.

...

Het openbaar onderzoek

In toepassing van de Vlaamse codex Ruimtelijke Ordening en het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000, en latere wijzigingen, betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning en verkavelingaanvragen, is de aanvraag onderworpen aan een openbaar onderzoek.

De aanvraag is verzonden naar de gemeenten BREE en MAASEIK voor de organisatie van het openbaar onderzoek. Er werden vier bezwaren ingediend in Bree en geen in Maaseik.

De bezwaren handelen over:

- 1. Vraag over de voornemens met de schuur en waterput van de hoeve Veltmanshof langs de Maaseikerbaan waar volgens de plannen een gedeelte van wordt ingenomen;*
- 2. De parking van de handelszaak aan de Maaseikerbaan 54 is voor klanten en leveranciers niet meer bruikbaar door het hoogteverschil tussen het openbaar en het privédomein;*
- 3. De strook met bomen van 3 m tussen openbare weg en fietspad is te breed, 1 m volstaat.*

In plaats van bomen (onveilig, last van bladeren, mindere opbrengst van zonnepanelen) wordt een lage beplanting gevraagd in de tussenzone;

- 4. Vraag om de snelheidsbeperking tot 50 km/uur door te trekken tot aan de grens met Neeroeteren en aanliggende fietspaden te voorzien;*
- 5. Er zijn voor de fietspaden langs de Maaseikerbaan voldoende alternatieven aanwezig;*
- 6. Vraag om een ondertunneling van de gewestweg ter hoogte van de school;*
- 7. Vrijliggende fietspaden zijn de oorzaak van veel ongemakken en zijn slechts schijnveilig voor automobilist en fietser. Bij het verlaten van het woonerf komt de automobilist mogelijk in conflict met de fietser voor het de rijweg oprijdt. De aanplanting van bomen verhindert het zicht op de rijbaan en ondertussen hindert de stilstaande auto de fietsers op het fietspad.*

Vrijliggende fietspaden worden nooit gestrooid of geruimd tijdens de winter. Bladeren en bomen vallen bij hevige regen op de rijweg en spoelen via de opritten op het fietspad, dit is onveilig voor de fietser.

8. *Door de onteigeningen valt er voor de handelspanden langs de Maaseikerbaan veel parkeergelegenheid op privédomein weg, hierdoor ontstaan ernstige parkeerproblemen;*
9. *De aanleg van de Maaseikerbaan zal een negatieve impact hebben op de verkeersafwikkeling ter hoogte van Maaseikerbaan 82;*

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

1. *De schuur werd opgenomen in de inventaris Bouwkundig Erfgoed, bij een verbouwing of afbraak dient het advies van Onroerend Erfgoed te worden gevraagd; Bij onteigening de gronden en opstanden van deze gronden worden vergoed. Het bezwaar wordt niet weerhouden;*
2. *Uit het dwarsprofiel ter hoogte van de woning blijkt dat er zich ten opzichte van de bestaande toestand bijna geen wijzigingen voordoen. De hellingspercentages werden geoptimaliseerd door een kleine verschuiving van de overgang op privaatdomein waarvoor in het technisch bestek ook posten werden opgenomen. Er wordt daardoor geen enkel probleem verwacht met het verlenen van de toegang tot het privédomein. De breedte van de toegang van het perceel tot de gewestweg wordt overeenkomstig de voorschriften van de weg beheerder gereduceerd tot 3 m. Het bezwaar wordt niet weerhouden;*
3. *Dat een zone van 1 m met lage beplanting tussen rijweg en fietspad veiliger zou zijn dan een zone van 3 m met bomen is natuurlijk onzin. Dit wordt ondersteund door het Vademecum Fietsvoorzieningen waarin richtlijnen zijn opgenomen voor de aanleg van vrij liggende fietspaden langs gewestwegen met een snelheidsregime van 70 km/uur. Een smalle tussenstrook van 1 m met een voldoende scheidend verticaal element is volgens dit Vademecum een minimum dat enkel aanvaardbaar is in situaties waar een bredere tussenstrook niet realiseerbaar is. Omwille van de hoge snelheidsverschillen tussen fietsers en auto's adviseert het Vademecum een bredere buffer tussen rijbaan en fietspad, bij voorkeur aangeplant met bomen. Lage beplanting kan bovendien de zichtbaarheid meer belemmeren dan bomen, heeft doorgaans meer onderhoud nodig en is zoutgevoeliger. Een bredere tussenberm met bomen geeft de zwakke weggebruiker niet alleen 'een subjectief groter veiligheidsgevoel, maar een effectief grotere veiligheidsmarge ingeval voertuigen van de weg af geraken. De aanplanting van bomen herstelt het historisch dreef karakter en verkleint het perspectief wat een positief effect heeft op de snelheid en daardoor ook de verkeersveiligheid en de verkeersleefbaarheid ten goede komt. Het bezwaar wordt niet weerhouden;*
4. *Deze eerder gemaakte opmerking werd niet weerhouden in het algemeen snelheidsplan van de gemeente Bres, dat werd goedgekeurd door de gemeenteraad van 25 oktober 2011. Het snelheidsregime van 50 km/uur is voorbehouden voor bebouwde kommen en woonwijken, verbindingswegen tussen woonkernen vallen hier niet onder. Het bezwaar wordt niet weerhouden;*
5. *De fietspaden langs de Maaseikerbaan maken deel uit van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk. Dit netwerk verbindt alle kernen, attractiepolen en vervoersknooppunten met het oog op het stimuleren van het fietsgebruik voor*

functionele verplaatsingen (woon-werk, woon-school en woon-winkelverkeer). Alternatieve routes zijn toeristisch interessant, maar kunnen de functionele routes niet vervangen. Het bezwaar wordt niet weerhouden;

- 6. Het project veilige schoolomgeving werd ondertussen uitgevoerd. Er werd een permanente zone 30 uitgevoerd met extra beveiliging door asverschuivingen, haakse aansluiting van de zijwegen en het doortrekken van een middenberm ter hoogte van de schoolpoort. Arduinen blokken in de bochten en ter hoogte van de aansluitingen van de zijwegen, flankeren de rijweg om een snelheidsverlaging af te dwingen. De oversteekbewegingen ter hoogte van de schoolpoort kunnen daardoor veilig gebeuren, er is geen noodzaak tot het aanleggen van een tunnel.*

Het bezwaar wordt niet weerhouden;

- 7. Door het voorzien van laanbeplanting langs de gewestweg kan het oprijden van de rijbaan integendeel juist veiliger gebeuren. De bomen worden met vaste tussenafstanden gepland en vormen hoegenaamd geen scherm ten opzichte van de gewestweg. Tussen de bomen door kan zonder problemen het zicht op de rijbaan behouden blijven. In deze situatie kan de automobilist die het perceel verlaat tot aan de rand van de rijweg gaan staan, hetgeen veiliger is dan wanneer hij verder achteruit moet blijven staan omwille van een aanliggend fietspad. Aangezien we hier in een buitengebied zijn is het fietsverkeer bovendien niet van die orde dat het problemen zou opleveren wanneer een automobilist even stilstaat op het fietspad. Het uitrijden van het privédoein is dus zeker niet moeilijker of gevaarlijker dan het uitrijden van zijstraten. Vrij liggende fietspaden langs de gewestwegen worden door het Agentschap Wegen en Verkeer onderhouden, in de winter gestrooid en geruimd. Langs alle wegen in de gemeente Wee wordt, samen met de omwonenden, gezorgd voor het opruimen van de bladeren van bomen die op het openbaar domein staan. Het bezwaar wordt niet weerhouden;*
- 8. Voor de woningen langs de gewestweg wordt slechts één inrit met een breedte van maximaal 3m toegestaan. Een reorganisatie van het parkeren op eigen terrein dringt zich daardoor op, door iedereen individueel te bekijken. Door een wijziging van haaks parkeren naar schuin parkeren kan al een plaatswinst van enkele meters worden gecreëerd. Dit komt in vele gevallen overeen met de in te nemen zone. Het bezwaar wordt niet weerhouden;*
- 9. In het voorliggende ontwerp worden geen wegen afgekoppeld of rijrichtingen gewijzigd. Er worden enkel veilige fietspaden aangelegd. De bereikbaarheid van het bedrijf aan de Maaseikerbaan 82 wordt bijgevolg niet gewijzigd. Het bezwaar wordt niet weerhouden;*

Beschrijving van de omgeving en de aanvraag

De aanvraag is de derde fase van een project om de N721 en het centrum van Opitter een meer eigentijdse en verkeersveilige inrichting te geven. De voorliggende aanvraag betreft de aanleg van vrij liggende fietspaden aan weerszijde van de gewestweg vanuit het centrum van Opitter tot het kruispunt in Neeroeteren. Tegelijk wordt het bestaande rioleringsstelsel vernieuwd door de aanleg van een gescheiden systeem. De aanwezige laanbeplanting wordt volledig verwijderd en vervangen door nieuwe bomen met een regelmatige tussenafstand.

Watertoets

Overeenkomstig art8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

De percelen die deel uitmaken van de aanvraag zijn volgens de watertoetskaarten niet overstromingsgevoelig, infiltratiegevoelig en matig gevoelig voor grondwateroverstroming.

Mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen ontstaan als gevolg van veranderingen in infiltratie van hemelwater, kwaliteitsverlies van grondwater en de wijzigingen in grondwateroverstroming.

Voor de hemelwaterafvoer, ook deze afkomstig van verharde oppervlakten binnen openbaar wegdomein, moet in de stedenbouwkundige voorschriften worden opgenomen dat bij (her)aanleg moet voldaan worden aan de wettelijke bepalingen van art. 6.2.2.1.2 §4 van Vlare II waarin is opgenomen dat onverminderd andere wettelijke bepalingen voor de afvoer van hemelwater de voorkeur gegeven moet worden aan de volgende afvoerwijzen in afnemende graad van prioriteit: opvang voor hergebruik, infiltratie op eigen terrein, buffering met vertraagd lozen in een oppervlaktewater of kunstmatige afvoerweg voor hemelwater en tot slot lozing in de regenwaterafvoerleiding (RWA) in de straat. Slechts wanneer de best beschikbare technieken geen van de voornoemde afvoerwijzen toelaten, mag het hemelwater overeenkomstig de wettelijke bepalingen worden geloosd in de openbare riolering. Voor deze aanvraag stellen we voor de dimensioneringscriteria zoals opgenomen in de GSV voor infiltratie- en/of buffervoorziening te gebruiken of een dimensionering met eenzelfde terugkeer periode van overloop, tenzij de aanvrager kan aantonen dat er bij een ontwerpbum met een terugkeerperiode van 20 jaar geen wateroverlast optreedt.

De RWA-afvoer wordt gebruik gemaakt van grachten en RWA-leidingen. De RWA-afvoer wordt afgevoerd richting bufferbekken ter hoogte van de Ziepstraat. Het bufferbekken heeft volgens de plannen een buffervolume van 1.410 m³ en loost naar de Schaagterziep (cat. 2). Op die manier is voor het project voldaan aan de voorwaarden van Vlare II met betrekking tot de hemelwaterafvoer en aan de dimensioneringscriteria van de GSV.

Voor het aspect grondwaterkwaliteit wordt geen significant schadelijke effecten verwacht.

De aanleg van de ondergrondse leidingen kan een bronbemaling met zich meebrengen.

Indien men van plan is te bemalen moet minstens een melding volgens Vlare II (klasse 3) van de activiteit gebeuren. Ze kan evenwel vergunningsplichtig zijn en zelfs MER-plichtig naargelang de ligging en het debiet per dag.

Voor bronbemalingen moet voldaan worden aan de sectorale voorschriften voor subrubriek 53.2 (art. 5.53.6.1.1 van Vlare II). Met betrekking tot de lozing van het bemalingswater verwijzen we eveneens naar Vlare II art. 6.2.2.1.2 §5 namelijk dat niet-verontreinigd bemalingswater bij voorkeur opnieuw in de bodem gebracht wordt. Wanneer het in de bodem brengen redelijkerwijze niet mogelijk is, moet dit niet-verontreinigd bemalingswater geloosd worden in een oppervlaktewater of kunstmatige afvoerweg voor

hemelwater. Het lozen in de openbare riolering is slechts toegestaan wanneer het conform de beste beschikbare technieken niet mogelijk is zich op een andere manier van dit water te ontdoen.

Voor wat betreft de aanleg van het gescheiden stelsel wordt verwezen naar art. 6.2.2.1.2 §3 van Vlare II waarin is opgenomen dat een volledige scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, is verplicht op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd, tenzij het anders is bepaald in het uitvoeringsplan. Voor bestaande gebouwen in een gesloten bebouwing is de scheiding tussen afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd.

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

De bestaande wegenis bestaat uit een lange, rechte rijweg zonder beschermingsmaatregelen voor de zwakke weggebruiker. Het bestaande aanliggende fietspad in de vorm van een bebakende betonstrook niet een breedte van ca. 80 cm is zeer onveilig. Ook de zijwegen sluiten aan op de gewestweg zonder verkeer remmende maatregelen. De aanvraag betreft slechts het aanleggen van vrij liggende fietspaden langs een bestaande lijninfrastructuur gevormd door de gewestweg N721, de aansluitingen van de zijwegen worden eveneens verbeterd in functie van de verkeersveiligheid. Tegelijk wordt ook de bestaande, verouderde riolering vervangen door een gescheiden stelsel. Er wordt een bufferbekken voorzien voor de opvang van het hemelwater. Ter hoogte van de brug over de Zuid-Willemsvaart wordt de rijweg over enkele honderden meters verhoogd om een oplossing te bieden aan de wateroverlastproblemen. De aanwezige laanbeplanting zal volledig verwijderd worden en vervangen door nieuwe bomen met regelmatige tussenafstanden.

De ruimtelijke impact van de ingreep is relatief klein. Het voorziene materiaalgebruik sluit volledig aan bij de bestaande toestand en de laanbeplanting wordt vervangen. Het bufferbekken in het agrarisch gebied is voorzien op een ingesloten perceel zonder betekenisvolle waarde voor de landbouw. De nieuwe, vrij liggende fietspaden worden aangelegd achter de nieuwe bomenrijen en zullen het maaiveld en de hieraan gekoppelde inritten naar de woningen volgen.

Een brede berm met bomen tussen de rijweg en het fietspad is ongetwijfeld veiliger dan een aanliggend fietspad of een smalle berm van 1 m met lage beplanting tussen rijweg en fietspad. Dit wordt ondersteund door het Vademecum Fietsvoorzieningen waarin richtlijnen zijn opgenomen voor de aanleg van vrij liggende fietspaden langs gewestwegen met een snelheidsregime van 70 km/uur. Een smalle tussenstrook van 1 m in met een voldoende scheidend verticaal element is volgens dit Vademecum een minimum dat enkel aanvaardbaar is in situaties waar een bredere tussenstrook niet realiseerbaar is. Omwille van de hoge snelheidsverschillen tussen fietsers en auto's adviseert het Vademecum een bredere buffer tussen rijbaan en fietspad, bij voorkeur aangeplant met bomen. Lage beplanting kan bovendien de zichtbaarheid meer belemmeren dan bomen, heeft doorgaans meer onderhoud nodig en is zoutgevoeliger.

Een bredere tussenberm met bomen geeft de zwakke weggebruiker niet alleen een subjectief groter veiligheidsgevoel, maar een effectief grotere veiligheidsmarge ingeval voertuigen van de weg af geraken. De aanplanting van bomen herstelt het historisch dreef karakter en verkleint het perspectief wat een positief effect heeft op de snelheid en

daardoor ook de verkeersveiligheid en de verkeersleefbaarheid ten goede komt. Door het voorzien van laanbeplanting langs de gewestweg kan het oprijden van de rijbaan integendeel juist veiliger gebeuren. De bomen worden met vaste tussenafstanden gepland en vormen hoegenaamd geen scherm ten opzichte van de gewestweg. Tussen de bomen door kan zonder problemen het zicht op de rijbaan behouden blijven. In deze situatie kan de automobilist die het perceel verlaat tot aan de rand van de rijweg gaan staan, wat veiliger is dan wanneer hij verder achteruit moet blijven staan omwille van een aanliggend fietspad. Aangezien we hier in een buitengebied zijn is het fietsverkeer bovendien niet van die orde dat het problemen zou opleveren wanneer een automobilist even stilstaat op het fietspad. Het uitrijden van het privédomein is dus zeker niet moeilijker of gevaarlijker dan het uitrijden van zijstraten. Op het vlak van de verkeersveiligheid wordt door dit project bijgevolg een sterke vooruitgang geboekt. De gestegen verkeersveiligheid zal bovendien een positief effect hebben op de leefbaarheid in de onmiddellijke omgeving van het betrokken wegvak.

De aanvraag is bestaanbaar met de onmiddellijke omgeving.

Algemene conclusie

De aanvraag is in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften en is bestaanbaar met de onmiddellijke omgeving. De naar aanleiding van het openbaar onderzoek ingediende bezwaarschriften werden weerlegd. De adviezen van de openbare besturen allen (voorwaardelijk) gunstig zijn. De aanvraag kan positief worden geëvalueerd.

BIJGEVOLG WORDT OP 24 JULI 2012 HET VOLGENDE BESLIST:

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geeft de vergunning af aan de aanvrager, die ertoe verplicht is;

...

2° de volgende voorwaarden na te leven:

1. De voorwaarden opgenomen in het advies van de NV De Scheepvaart (zie bijlage) dienen te worden gerespecteerd;
2. De voorwaarden opgenomen in het advies van de Provincie Limburg (zie bijlage) dienen te worden gerespecteerd;

...”

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij als volgt de schending in van artikel 1.1.4 en 4.3.1 VCRO, van artikel 19, lid 3 van het Koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, het materiële motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel:

“ ...

Het bestreden besluit komt in de eerste plaats niet verder dan een loutere beschrijving van de bestaande toestand. Dat kan absoluut niet beschouwd worden als een in concreto-toets aan de goede ruimtelijke ordening.

Verder poneert de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar algemeenheden en aannames om de aanleg van de vrijliggende fietspaden te verantwoorden, zonder zijn standpunt op een redelijke manier te schragen.

De motivering is toegespitst op de verklaring van de aanleg van een dergelijk ruim fietspad, terwijl de bewoners van de Maaseikerbaan bijvoorbeeld al tevreden zouden zijn met de heraanleg en beperkte herinrichting van het openbaar domein, zonder onteigening (en dus op basis van het reeds beschikbare openbaar domein). Dit standpunt is eveneens in overeenstemming te brengen met het Vademecum Fietsvoorzieningen (bv. meer beperkt scheidend element, zoals een haag).

Zie bijvoorbeeld de definitie van vrijliggend fietspad:...

Nergens wordt een concrete en afdoende toetsing uitgevoerd.

De motivering van de goede ruimtelijke ordening vervalt in stijlformules, zonder dat er op een accurate manier wordt aangegeven welke werken er precies worden uitgevoerd, hoe zij zich verhouden tot de bestaande omgeving, welke materialen er worden gebruikt, enz.

Bovendien stelt de verzoekende partij vast dat er met betrekking tot de verhouding van de nieuwe verkeersinfrastructuur tot de bestaande toegang van haar bedrijfsterrein met geen woord gerept wordt in de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening.

Nochtans is dit een belangrijke bezorgdheid van de verzoekende partij. Dit kwam ook reeds tot uitdrukking in het voortraject dat heeft geleid tot huidige vergunningsaanvraag (stuk 6).

De verzoekende partij maakt zich (terecht) zorgen over de onduidelijkheid die er heerst over de toegang tot haar bedrijfsterrein:

- *Bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening wordt enkel aangehaald dat “het uitrijden van het privédomein is dus zeker niet moeilijker of gevaarlijker dan het uitrijden van zijstraten.”*

- *Bij de behandeling van haar bezwaar werd er geoordeeld dat*

“In het voorliggende ontwerp worden geen wegen afgekoppeld of rijrichtingen gewijzigd. Er worden enkel veilige fietspaden aangelegd. De bereikbaarheid van het bedrijf aan de Maaseikerbaan 82 wordt bijgevolg niet gewijzigd. Het bezwaar wordt niet weerhouden”.

- *Bij de behandeling van een ander bezwaarschrift (ook handelszaak, ook langs Maaseikerbaan) werd evenwel besloten dat*

“(…) Er wordt daardoor geen enkel probleem verwacht met het verlenen van de toegang tot het privédomein. De breedte van de toegang tot het perceel tot de gewestweg wordt overeenkomstig de voorschriften van de wegbeheerder gereduceerd tot 3 m. Het bezwaar wordt niet weerhouden.”

Of ook

“8. Door de onteigeningen valt er voor de handelspannen langs de Maaseikerbaan veel parkeergelegenheid op privédomein weg, hierdoor ontstaan ernstige parkeerproblemen; (…)

8. Voor de woningen langs de gewestweg wordt slechts één inrit met een breedte van maximaal 3m toegestaan. Een reorganisatie van het parkeren op eigen terrein dringt zich daardoor op, door iedereen individueel te bekijken. Door een wijziging van haaks parkeren naar schuin parkeren kan al een plaatswinst van enkele meters worden gecreëerd. Dit komt in vele gevallen overeen met de in te nemen zone. Het bezwaar wordt niet weerhouden.”

De verzoekende partij weet niet goed of er aan de toegang tot het bedrijfsterrein iets zal worden gewijzigd. De verzoekende partij kan enkel benadrukken dat zij allerminst zal kunnen aanvaarden dat de bestaande toegang (ca. 12 m) zou moeten worden gereduceerd.

Uit de verschillende plannen die de verzoekende partij in de loop van het ontwerpproces onder ogen kreeg, staan er inderdaad lineaire ingeplante bomen. Hoe deze aanplant zich verhoudt tot de in- en uitrit van de onderneming van de verzoekende partij is onduidelijk (bv. ontwerpplan 2007, waarbij een boom wordt ingetekend vlak aan de inrit van het bedrijfsterrein). Hoe dan ook zal de inplanting van bomen een ernstige impact hebben om de mogelijkheden om het bedrijfsterrein van de verzoekende partij op een verkeersveilige manier op te rijden of te verlaten.

De verzoekende partij merkt daarbij op dat de bestreden beslissing trouwens erg vaag blijft over de precieze inplanting van de bomenrij.

Het bestreden besluit komt niet verder dan

“De bomen worden met vaste tussenafstanden gepland en vormen hoegenaamd geen scherm ten opzichte van de gewestweg.”

Of nog

“De aanwezige laanbeplanting wordt volledig verwijderd en vervangen door nieuwe bomen met een regelmatige tussenafstand.”

Een dergelijke nietszeggende en weinig concrete verantwoording kan niet worden aanvaard van een zorgvuldige overheid. Te meer, omdat er momenteel ter hoogte van het bedrijfsterrein van de verzoekende partij niet eens een laanbeplanting is en er dus al helemaal niet valt in te zien waar de aanplant exact zal gebeuren.

De ontsluiting van het perceel is nochtans essentieel voor (de levensvatbaarheid van) de onderneming. Aan de (dubbele) toegang (zie hoger voor een fotoreportage) mag dan ook niet worden getornd.

De verzoekende partij kan enkel vaststellen dat o.m. over dit aspect geen draagkrachtige beoordeling gebeurde in het kader van de toetsing van de werken aan de goede ruimtelijke ordening.

De motivering van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar op het vlak van de goede ruimtelijke ordening is dan ook gebrekkig en in strijd met artikel 4.3.1. VCRO juncto artikel 1.1.4. VCRO. Bovendien is de bestreden beslissing in strijd met het materiële motiveringsbeginsel en met het zorgvuldigheidsbeginsel.
..."

2.

De verwerende partij wijst er op dat de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening binnen de appreciatiebevoegdheid van de overheid valt en dat de Raad de opportuniteit van de beslissing niet kan beoordelen.

Uit de bestreden beslissing blijkt volgens de verwerende partij duidelijk dat er een reële toetsing aan de goede ruimtelijke ordening werd doorgevoerd. Er is hierbij volgens haar wel degelijk rekening gehouden met de toegang tot het bedrijventerrein van de verzoekende partij. De verwerende partij benadrukt nog dat de bereikbaarheid van het bedrijventerrein van de verzoekende partij niet wijzigt.

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog toe dat de infrastructuur zich concreet richt op de aanleg van gescheiden fietspaden zonder dat de toegang tot de bedrijventerreinen van de verzoekende partij wordt afgeschaft. Er is volgens haar dan ook geen belangenschade door de beoogde plannen.

De tussenkomende partij stelt verder nog dat uit het feit dat er een afgescheiden fietspad beoogd wordt met een bomenaanplanting tussen de rijweg en fietspad, er geenszins afgeleid kan worden dat potentiële klanten niet meer op veilige wijze toegang zouden kunnen nemen tot de terreinen van de verzoekende partij.

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij te volharden in haar standpunten zoals uiteengezet in het inleidende verzoekschrift.

Beoordeling door de Raad

1.

De vergunningverlenende overheid moet de overeenstemming van een aanvraag met een goede ruimtelijke ordening beoordelen op basis van de in artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° VCRO vermelde aandachtspunten en criteria. Zij moet daarbij rekening houden met de in de omgeving bestaande

toestand en de in artikel 4.3.1, §2, eerste lid, 1° VCRO vermelde, relevant geachte aandachtspunten.

De vergunningverlenende overheid beschikt bij deze beoordeling over een discretionaire bevoegdheid.

De motiveringsplicht van de verwerende partij impliceert niet dat zij, als vergunningverlenend bestuursorgaan, gebonden is door de motivering van eerdere beslissingen. Het volstaat dat zij haar beoordeling steunt op rechtens aanvaardbare motieven, die steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn, met de vereiste zorgvuldigheid worden vastgesteld en die in de bestreden beslissing uitdrukkelijk vermeld worden.

In de uitoefening van zijn wettigheidtoezicht kan de Raad zijn beoordeling van de feiten en van de eisen van een goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de verwerende partij. De Raad is alleen bevoegd te onderzoeken of de verwerende partij haar appreciatiebevoegdheid behoorlijk heeft uitgeoefend en meer bepaald of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en op basis daarvan rechtmatig en dus niet kennelijk onredelijk haar beslissing heeft kunnen nemen.

2.

De Raad stelt vast dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij in haar beoordeling concreet heeft onderzocht of het geplande fietspad verenigbaar is met de in de omgeving bestaande toestand.

De verwerende partij motiveert in haar beoordeling van de bezwaren (punt 3 en 7) en van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening concreet waarom het vrij liggende fietspad en de zone van 3 meter laanbeplanting met bomen de verkeersveiligheid zowel voor de fietser als de automobilist meer bevordert dan een zone van 1 meter met lage beplanting.

Ze betreft hierbij ook de bereikbaarheid van het bedrijventerrein van de verzoekende partij. Uit de plannen bij de aanvraag, waarop de bomen duidelijk zijn ingetekend, blijkt dat er geen bomen zullen worden ingeplant ter hoogte van de bestaande inrit van de verzoekende partij. Enkel aan weerszijden van deze inrit worden bomen voorzien. Bovendien worden er geen wegen afgekoppeld of rijrichtingen gewijzigd.

De verwerende partij kon dan ook in alle redelijkheid oordelen dat de bereikbaarheid van het bedrijventerrein van de verzoekende partij niet wordt gewijzigd en dat de gevraagde werken verenigbaar zijn met de in de omgeving bestaande toestand.

Het middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij als volgt de schending in van artikel 4.4.7, §2 VCRO en artikel 3, §1, 1° van het besluit van de Vlaamse regering van 16 juli 2007 tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang:

“ ...

Artikel 3 § 1, 1° van het besluit van de Vlaamse regering tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang bepaalt:

*“Als kleine handelingen van algemeen belang, respectievelijk lijninfrastructuur- en nutswerken met een gemeentelijk karakter of die een kleine wijziging inhouden, in de zin van artikel 4.4.7, §2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, worden beschouwd: 1° de aanleg van fiets- en wandelpaden en de herinrichtingen en aanpassingen van bestaande **lokale** wegen, en dit enkel ter bevordering van de verkeersleefbaarheid en/of -veiligheid; (...)*”

De verzoekende partij werpt op dat de aangehaalde artikelen allerminst een grondslag kunnen bieden om, waar nodig, af te wijken van de bestemmingsvoorschriften.

*In het bestreden besluit wordt immers aangegeven dat het gaat om het (vermeend) meer verkeersveilig en verkeersleefbaar maken van **de N721, een gewestweg**. Deze gewestweg heeft zonder twijfel een **bovenlokaal karakter**, wat ook met zoveel wordt erkend in het bestreden besluit:...*

*Nog daargelaten de vaststelling dat de verantwoording van de (voorgehouden) toepasselijkheid van voormelde bepalingen allerminst draagkrachtig is, kan dus eenvoudigweg niet worden beweerd dat het gaat om werken aan een lokale weg. De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar geeft in het bestreden besluit immers zelf aan dat het om een gewestweg – en dus per definitie een bovenlokale weg – gaat.
...”*

2.

De verwerende partij antwoordt hierop dat de aanvraag de aanleg van vrij liggende fietspaden langs de gewestweg N721 omvat en volledig in functie staat van de bevordering van de verkeersveiligheid en –leefbaarheid. Daarnaast wordt ook een gescheiden rioleringsstelsel gerealiseerd. Volgens de verwerende partij zijn de uitzonderingsbepalingen uit artikel 4.4.7, §2 VCRO en uit artikel 3, §1, 1° van het besluit van de Vlaamse regering van 16 juli 2007 dus terecht toegepast.

3.

De tussenkomen partij wijst nog op de bepalingen in het bewuste artikel 3, §1, 1° van het besluit van 16 juli 2007 en stelt dat de bepalingen 1°, a) en 1° b) geen cumulatieve bepalingen zijn.

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij te volharden in haar standpunten zoals uiteengezet in het inleidende verzoekschrift.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 4.4.7, §2 VCRO bepaalt:

“In een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften. Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging

of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuren of voorzieningen tot gevolg hebben.

De Vlaamse Regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen. Ze kan ook de regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat niet door haar opgesomde handelingen toch onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen.”

Artikel 3, §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, § 2, en artikel 4.7.1, § 2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, zoals dat gold tijdens het nemen van de bestreden beslissing, bepaalt onder meer:

“Als kleine handelingen van algemeen belang, respectievelijk lijninfrastructuur- en nutswerken met een gemeentelijk karakter of die een kleine wijziging inhouden, in de zin van artikel 4.4.7, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, worden beschouwd: 1° de aanleg van fiets- en wandelpaden en de herinrichtingen en aanpassingen van bestaande lokale wegen, en dit enkel ter bevordering van de verkeersleefbaarheid en/of –veiligheid

...

8° de openbare leidingen voor het verzamelen en vervoeren van afvalwater met inbegrip van de bijhorende kleinschalige infrastructuur.”

2.

Het voorwerp van de aanvraag betreft enerzijds de aanleg van vrij liggende fietspaden, afgescheiden met een bomenrij, langs de gewestweg N721. Daarnaast wordt het bestaande rioleringsstelsel vervangen door een gescheiden rioleringsstelsel.

Uit de bepalingen van artikel 3, §1, 1° van het voormelde besluit blijkt duidelijk dat de aanleg van fiets- en wandelpaden steeds gekwalificeerd worden als kleine handelingen van algemeen belang in de zin van artikel 4.4.7, §2 VCRO, ongeacht of deze gelegen zijn aan een lokale weg dan wel een gewestweg. Enkel het herinrichten en aanpassen van de weg zelf wordt voor de toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO beperkt tot bestaande lokale wegen.

In de bestreden beslissing wordt bovendien uitdrukkelijk gemotiveerd dat de aanleg van het fietspad de verkeersleefbaarheid en –veiligheid aan de gewestweg N721 bevordert. De verzoekende partij toont niet aan dat deze beoordeling kennelijk onredelijk zou zijn. De gevraagde aanleg van het fietspad valt dan ook binnen het toepassingsgebied van artikel 3, §1, 1° van het besluit van 5 mei 2000.

De vervanging van het bestaande rioleringssysteem naar een gescheiden rioleringssysteem is te kwalificeren als een handeling in de zin van artikel 3, §1, 8° van het besluit van 5 mei 2000. Dit wordt door de verzoekende partij ook niet betwist.

De verwerende partij kon dan ook in alle redelijkheid artikel 4.4.7, §2 VCRO toepassen om af te wijken van de geldende stedenbouwkundige voorschriften.

Het middel is ongegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij als volgt de schending in van artikel 8 en artikel 3, §2, 17° van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, de artikelen 2, 3 en 7 van het besluit van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen en van het zorgvuldigheidsbeginsel:

“ ...

Het bestreden besluit bevat blijkbaar een volwaardige watertoets en waterparagraaf.

De motivering van de bestreden besluit bevat in het kader van de watertoets de vaststelling dat “de percelen die deel uitmaken van de aanvraag volgens de watertoetskaarten niet overstromingsgevoelig, infiltratiegevoelig en matig gevoelig voor grondwaterstroming” zijn.

Voortvloeiend uit deze vaststellingen poneert de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar dat “mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen ontstaan als gevolg van veranderingen in infiltratie van hemelwater, kwaliteitsverlies van grondwater en de wijzigingen in grondwaterstroming.”

Voor het laatste aspect bijvoorbeeld vermeldt het bestreden besluit dat de aanleg van de ondergrondse leidingen een bronbemaling met zich kan meebrengen. De relevante regelgeving wordt aangehaald.

Nochtans oordeelde de Raad van State reeds meermaals dat artikel 8, § 1 DIWB een bijzondere motiveringsplicht inhoudt (zie ook RvVb 24 november 2010, nr. A/2010/0042). Zo moet uit die motivering blijken dat de werken waarvoor de vergunning wordt aangevraagd geen schadelijk effect veroorzaken of indien dit wel het geval is, moet de vergunning gepaste voorwaarden bevatten. De loutere vaststelling dat het perceel bijvoorbeeld niet is gelegen in een overstromingsgebied, sluit niet uit dat schadelijke effecten optreden. Evenmin kan het argument dat geen watertoets diende te worden uitgevoerd omdat de vergunde werken geen schadelijk effect veroorzaken, niet worden aangenomen nu dit een negatie inhoudt van de watertoets (zie RvS nr. 207.356, 14 september 2010, De Vries en Blaszak; zie ook RvVb 24 november 2010, nr. A/2010/0042).

Derhalve dient uit de formele motivering in het bijzonder te blijken, hetzij dat uit het voorwerp van de vergunning geen schadelijke effecten kunnen ontstaan als bedoeld in artikel 3, §2, 17° DIWB, hetzij dat zulke effecten wel kunnen ontstaan, maar dat ze door het opleggen van gepaste voorwaarden zoveel mogelijk worden beperkt of hersteld. Daarbij mag enkel met de formeel uitgedrukte motieven rekening worden gehouden (zie RvS 20 december 2010, nr. 209.870, Haesendonck).

De bestreden beslissing doet uitschijnen dat voor de watertoetsbeoordeling rekening wordt gehouden met zoveel mogelijk relevante aspecten (zie hierboven).

Het komt de verzoekende partij evenwel niet consequent voor dat het bestreden besluit tot de conclusie komt dat er geen schadelijke effecten zullen zijn op het watersysteem, terwijl er verderop in het bestreden besluit wordt vermeld dat

“Ter hoogte van de brug over de Zuid-Willemsvaart wordt de rijweg over enkele honderden meters verhoogd om een oplossing te bieden aan de wateroverlastproblemen.”

Deze verantwoording is contradictorisch.

Eenzijds wordt zo uitvoerig mogelijk aangetoond, minstens geprobeerd, dat de uitvoering van de door het bestreden besluit vergunde werken geen impact gaan hebben op het watersysteem, terwijl anderzijds, wordt aangegeven dat de werken precies worden uitgevoerd om tegemoet te komen aan de bestaande wateroverlastproblemen.

*Met de louter formalistische overwegingen van de watertoets wordt in strijd met de verplichting van de overheid om haar beslissingen te baseren op een zorgvuldige feitenvinding en -afweging, volstrekt voorbijgegaan aan de feitelijke toestand van het bouwterrein en de onmiddellijk omgeving ervan.
...”*

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“ ...

Het bestreden besluit bevat een volwaardige watertoets en waterparagraaf: pagina 6 van het bestreden besluit.

De percelen die deel uitmaken van de aanvraag zijn volgens de watertoetskaarten niet overstromingsgevoelig, infiltratiegevoelig en matig gevoelig voor grondwaterstroming. Mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen ontstaan als gevolg van veranderingen in infiltratie van hemelwater, kwaliteitsverlies van grondwater en de wijzigingen in grondwaterstroming.

De stedenbouwkundige vergunning werd voorwaardelijk verleend. De volgende voorwaarden dienen nageleefd te worden:

- 1. De voorwaarden opgenomen in het advies van de NV De Scheepvaart dienen te worden gerespecteerd.*
- 2. De voorwaarden opgenomen in het advies van de Provincie Limburg dienen te worden gerespecteerd.*

Het advies van de Provincie Limburg bevat een advies in verband met de waterloop zelf (afstandsregels en machtigingen) en het wateradvies in het kader van de watertoets.

...”

3.

De tussenkomende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

Concluante is van oordeel dat verzoekende partij de dossiergegevens dienaangaande miskent. Er is wel degelijk een toetsing geweest aan het watersysteem, de doelstellingen

van het DIWB en het bekkenbeheerplan. De bestreden beslissing wijdt haar pagina 6 volledig aan de watertoets.

Wanneer dit ter kennis wordt genomen tesamen met de aan de verleende vergunning gekoppelde voorwaarden inzonderheid deze van de Provincie Limburg aangaande waterlopen en wateradvies, is het duidelijk dat aan de wettelijke vereisten voldaan is en er geen inbreuk is zoals verzoekende partij voorhoudt.

...

4.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij te volharden in haar standpunten zoals uiteengezet in het inleidende verzoekschrift.

Beoordeling door de Raad

1.

Artikel 8, §1 en §2 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid (verder: DIWB) bepaalt dat de beslissing waarbij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend, een formele motivering moet bevatten waaruit blijkt dat de in artikel 8, §1 bedoelde watertoets is uitgevoerd.

Uit die motivering moet meer bepaald blijken, ofwel dat uit de werken, waarvoor de vergunning wordt verleend, geen schadelijke effecten kunnen ontstaan, zoals bedoeld in artikel 3, §2, 17° van het decreet, ofwel dat zulke effecten wel kunnen ontstaan, maar door het opleggen van gepaste voorwaarden zoveel mogelijk worden beperkt of hersteld.

Voor zover het gaat om vermindering van infiltratie van hemelwater of vermindering van de ruimte voor het watersysteem, moeten er compensatiemaatregelen opgelegd worden.

2.

De bestreden beslissing bevat de volgende waterparagraaf waaruit blijkt dat de verwerende partij de aanvraag heeft onderworpen aan een watertoets:

“Watertoets

Overeenkomstig art8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

De percelen die deel uitmaken van de aanvraag zijn volgens de watertoetskaarten niet overstromingsgevoelig, infiltratiegevoelig en matig gevoelig voor grondwateroverstroming.

Mogelijke schadelijke effecten zouden kunnen ontstaan als gevolg van veranderingen in infiltratie van hemelwater, kwaliteitsverlies van grondwater en de wijzigingen in grondwateroverstroming.

Voor de hemelwaterafvoer, ook deze afkomstig van verharde oppervlakten binnen openbaar wegdomein, moet in de stedenbouwkundige voorschriften worden opgenomen dat bij (her)aanleg moet voldaan worden aan de wettelijke bepalingen van art. 6.2.2.1.2 §4 van Vlarem II waarin is opgenomen dat onverminderd andere wettelijke bepalingen

voor de afvoer van hemelwater de voorkeur gegeven moet worden aan de volgende afvoerwijzen in afnemende graad van prioriteit: opvang voor hergebruik, infiltratie op eigen terrein, buffering met vertraagd lozen in een oppervlaktewater of kunstmatige afvoerweg voor hemelwater en tot slot lozing in de regenwaterafvoerleiding (RWA) in de straat. Slechts wanneer de best beschikbare technieken geen van de voornoemde afvoerwijzen toelaten, mag het hemelwater overeenkomstig de wettelijke bepalingen worden geloosd in de openbare riolering. Voor deze aanvraag stellen we voor de dimensioneringscriteria zoals opgenomen in de GSV voor infiltratie- en/of buffervoorziening te gebruiken of een dimensionering met eenzelfde terugkeer periode van overloop, tenzij de aanvrager kan aantonen dat er bij een ontwerp bui met een terugkeerperiode van 20 jaar geen wateroverlast optreedt.

De RWA-afvoer wordt gebruik gemaakt van grachten en RWA-leidingen. De RWA-afvoer wordt afgevoerd richting bufferbekken ter hoogte van de Ziepstraat. Het bufferbekken heeft volgens de plannen een buffervolume van 1.410 m³ en loost naar de Schaagterziep (cat. 2). Op die manier is voor het project voldaan aan de voorwaarden van VlareM met betrekking tot de hemelwaterafvoer en aan de dimensioneringscriteria van de GSV.

Voor het aspect grondwaterkwaliteit wordt geen significant schadelijke effecten verwacht.

De aanleg van de ondergrondse leidingen kan een bronbemaling met zich meebrengen.

Indien men van plan is te bemalen moet minstens een melding volgens VlareM (klasse 3) van de activiteit gebeuren. Ze kan evenwel vergunningsplichtig zijn en zelfs MER-plichtig naargelang de ligging en het debiet per dag.

Voor bronbemalingen moet voldaan worden aan de sectorale voorschriften voor subrubriek 53.2 (art. 5.53.6.1.1 van VlareM II). Met betrekking tot de lozing van het bemalingswater verwijzen we eveneens naar VlareM II art. 6.2.2.1.2 §5 namelijk dat niet-verontreinigd bemalingswater bij voorkeur opnieuw in de bodem gebracht wordt. Wanneer het in de bodem brengen redelijkerwijze niet mogelijk is, moet dit niet-verontreinigd bemalingswater geloosd worden in een oppervlaktewater of kunstmatige afvoerweg voor hemelwater. Het lozen in de openbare riolering is slechts toegestaan wanneer het conform de beste beschikbare technieken niet mogelijk is zich op een andere manier van dit water te ontdoen.

Voor wat betreft de aanleg van het gescheiden stelsel wordt verwijzen naar art. 6.2.2.1.2 §3 van VlareM II waarin is opgenomen dat een volledige scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, is verplicht op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd, tenzij het anders is bepaald in het uitvoeringsplan. Voor bestaande gebouwen in een gesloten bebouwing is de scheiding tussen afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd.”

Anders dan wat de verzoekende partij lijkt te beweren, blijkt uit deze beoordeling dat de verwerende partij concreet nagaat wat de invloed is van de gevraagde werken op de hemelwaterafvoer en de grondwaterkwaliteit en nagaat of er schadelijke effecten door bronbemaling kunnen zijn bij de uitvoering van de werken. Ze komt tot de conclusie dat door de rioleringswerken en de aanleg van een bufferbekken voldaan wordt aan de voorwaarden van VlareM II en de dimensioneringscriteria van de GSV en er dus op wat hemelwaterafvoer en waterkwaliteit betreft geen schadelijke effecten te verwachten zijn.

Wat de eventuele bronbemaling door het aanleggen van ondergrondse leidingen betreft, verwijst de verwerende partij in de watertoets naar Vlareem-regelgeving. In het beschikkend gedeelte wordt, door verwijzing naar het advies van de provincie in de bijlage, als voorwaarde opgelegd te voldoen aan deze regelgeving.

De verwerende partij oordeelt dat er, mits het opleggen van voorwaarden wat de bronbemaling betreft, dan ook geen schadelijke effecten te verwachten zijn door de gevraagde werken. De verzoekende partij toont niet concreet aan dat deze zienswijze van de verwerende partij kennelijk onjuist of kennelijk onredelijk is.

De Raad ziet niet in hoe de uitgevoerde watertoets contradictorisch zou zijn met de vaststelling dat *'de rijweg wordt verhoogd om een oplossing te bieden aan de wateroverlastproblemen.'* De aanleg van de gescheiden riolering en bufferbekken zorgt voor een opvang van hemelwater zodat er wat dit aspect betreft geen schadelijke effecten te verwachten zijn. Ter hoogte van de Zuid-Willemsvaart wordt met de plannen, zoals de verwerende partij aanhaalt, juist een oplossing gecreëerd voor de wateroverlast in dat specifieke gebied.

Het middel is ongegrond.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de gemeente BREE is ontvankelijk.
2. Het beroep is ontvankelijk maar ongegrond.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 275 euro, ten laste van de verzoekende partij.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 1 maart 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vijfde kamer, samengesteld uit:

Pieter Jan VERVOORT, voorzitter van de vijfde kamer,

met bijstand van

Katrien WILLEMS, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de vijfde kamer,

Katrien WILLEMS

Pieter Jan VERVOORT